

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—

V upravi stane mesečno Din 7—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kolarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnništva št. 228

CENE PO POŠTI:

za četrt leta Din 22·50
za en mesec Din 7·50

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

Protestni shod proti razpustu občinskega sveta.

Klubi večine razpuščenega obč. sveta sklicujejo protestni shod proti razpustu občinskega sveta ljubljanskega v petek zvečer ob 6. uri

v veliko dvorano Uniona.

Na zborovanju bodo govorili zastopniki vseh treh klubov in strank.

Na shod vsi, ki obsojate nasilni razpust občinskega sveta, ki obsojate rušenje občinske avtonomije ter ki hočete, da vodi mestno gospodarstvo od ljudstva postavljene župan in ne od vlade imenovan komisar!

V petek ob 6. uri zvečer v Union!

Tehnična srednja šola v nevarnosti.

Z današnjim dnem je stopilo učiteljsko oboje tehnične srednje šole v štrajk ter od danes naprej ne podučuje nobenih nadur več. Redni pouk se vrši naprej, nadiure pa so ustavljene, ker profesorji že od 1. januarja dalje niso prejeli nobenih plačil za nadure. To je že druga šola na Slovenskem, ki bo upropaščena vsled pomanjkanja kreditov.

Z ozirom na sedanji proračun je pričakovati, da bo ta prvovrstna šola drugo leto popolnoma zaprta.

Tehnična srednja šola v Ljubljani je edina popolna tehnična srednja šola v celi državi. V Belgradu sicer obstoji ena — a le na papirju, v Zagrebu in Splitu pa so samo delne šole te vrste.

Sedanji režim nam ubija naše prvovrstne zavode!

Državni uradniki in 1. junij.

Neposredno pred poroko Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra so državne blaginje v Sloveniji tako suhe, da danes prejkone ne prejmejo vsi državni namestniki — svoje mesečne plače, ker je stekel ves denar v nikdar polne blaginje centralistične finančne uprave brez dna v Belgradu.

Če smo prav informirani, utegne nekoliko počakati na svoje prejemke ravno učiteljstvo, ki je v pretežni večini najbolj demokratsko in za centralizem najbolj navdušeno. Govori se, da je zmanjkalo »parc« za več milijonov v višini neke po ljudski sodbi nesrečne številke 13, in da čekovni urad noče državi več kreditirati. Uboga država, ki niti pri sebi sami nima več kredita! — Morda se je medtem, ko to pišemo, posrečilo napumpati kako banko, da je zasnovalo zalozila potrebni denar. Zato pa

dejstvo, da za izplačilo prejemkov 1. junija ni bilo v Sloveniji niti kritja niti denarja.

Mi ne želimo sicer, da bi državni uslužbenci ne mogli takoj prvega potolažiti svojih najsilnejših upnikov, ne čudili bi se pa,

če bi nam državna uprava ne ponudila namesto plače v gotovini — prejemke in natura, n. pr. v popru, papirki ali šnoftobaku, kar bi bilo posebno ščegetajoče za demokratske uradnike in učitelje.

Vladna kriza se obeta po poroki.

Belgrad, 1. junija. (Izv.) Odkar se ministrski predsednik Nikola Pašić mudi na Ilidžah, je opaziti, da so razmere med strankami vladne koalicije zelo napete. Vladni predlogi le s težavo dobe večino. Tako so radikali za to, da se predlog proračuna znatno spremeni, ker niso sami pri njem dovolj intenzivno sodelovali. Pri demokratih obstoji močna struja, ki podpira stališče dr. Kumanudija glede zviša-

nja davkov. Položaj vlade pa je zelo omanjan tudi radi afere pri Jadranski banki. Radikalni poslanci nameravajo spraviti zadevo pred forum Narodne skupščine in bodo zahtevali, da se minister dr. Gregor Žerjav in bivši minister Anton Kristan zagovarjata pred sodiščem. Vsa znamenja kažejo, da se po kraljevi poroki pripravlja v radikalno-demokratski koaliciji nova kriza.

Ponudniki za posojilo — se umikajo.

Belgrad, 31. maja. (Izv.) V ministrskem svetu je včeraj finančni minister dr. Kumanudi poročal o dopisu bančne skupine Hollgarten, ki ponuja naši državi sedaj le 20 milijonov dolarjev in 2 milijona angleških funtov. Ta skupina je po svojem zastopniku izjavila, da zaradi odstopa Fondation Company ne more več ponuditi. V ministrskem svetu je ta vest povzročila veliko začudenje.

Belgrad, 1. junija. (Izv.) Včeraj je potekel rok, ki ga je vlada določila glede posojila. Dr. Kumanudi se je včeraj pogajal z zastopniki Bleerove in Holgatenove sku-

pine. Ker Holgatenova skupina še ni poslala svoje točne ponudbe, se ne bo najbrže nič več vpoštevalo. Verjetno pa je, da tudi Bleerova ponudba še ne bo sprejeta v prihodnjih dneh. — Častni konzul naše države v Anversu g. Antoinet je našo vlado obvestil, da svojo prvotno ponudbo posojila, ki se je glasila na 20 milijonov funtov šterlingov v denarju in 10 milijonov v materialu, zvišuje na 40 milijonov funtov šterlingov in sicer polovico v denarju in polovico v materialu. Pogoji, ki jih je postavil, so tajni.

Sporazum z Italijo.

Belgrad, 1. junija. (Izv.) Minister dr. Krstelj, ki se je vrnil iz Genove, je izjavil, da se je v pogajanjih med Italijo in Jugoslavijo glede končne izvršitve rapalske pogodbe dosegel v vseh točkah sporazum med obema skupinama, in sicer na podlagi tozadevnega posredovalnega predloga angleškega minist. predsednika Lloyd Georgea, po katerem pripade Baroš Jugoslaviji, krog Zadra se potegne gospodarski pas, meje reške države pa določi šestčlenska jugoslovansko-italijanska mešana komisija. Sklenjena sta dva velika dogovora in 21 konvencij. Prvi dogovor govori o Zadru, Barošu in mejah reške

države, drugi o izpraznitvi Sušaka in tretje cone, konvencije pa urejajo podrobnosti. Sporazuma še nista podpisana, marveč samo parafirana, vendar se bosta podpisala najbrže še pred kraljevo poroko.

Belgrad, 1. junija. (Izv.) O sporazumu, ki se je sklenil z Italijo, dr. Krstelj še vedno ni mogel sporočiti vladi, ker ministrski svet ni imel nobene seje. Ker se Pašić vrne 4. junija v Belgrad, se bo najbrže tudi tega dne šele vršila tozadevna seja. Kolikor se je izvedelo, ima naša vlada pravico, nekatere točke pogodbe odkloniti oziroma jih spremeniti, na kar bi se vršila nova pogajanja.

Mala antantna obrambena trozveza.

London, 31. maja. (Izv.) »Morning Post« doznava s poučene strani, da se prihodnje dni sklene med češkoslovaško in jugoslovansko vlado formalna zveza za precejšnjo vrsto let. Ta pakt bo dosedanji sporazum med obema državama pretvoril v veliko ožjo zvezo. Pričakuje se z vso gotovostjo, da se bo Romunija pridružila temu paktu. Ta konsolidacija male antante, v kolikor prihajata v poštev prvi dve imenovani državi, je uspeh genovske konference. Zakaj obe vladi sta uvideli, da

sta njeni naziranj o mednarodnih problemih popolnoma identični in da bo ožje sodelovanje za oba naroda izredno koristno. S tehnične strani je trenutno ta zveza zunaj male antante, ki ji v nobenem pogledu ne nasprotuje. Kakor hitro pristopi k temu paktu tudi Romunija, postane iz male antante trozveza. Ta nova zveza ima zgolj obrambni značaj. Njena vodilna misel je, da mora biti čuvarica miru v srednji Evropi in meja, ki so jih ustvarile mirovne pogodbe.

Posredovalni urad v Ljubljani.

Z deželnim zakonom z dne 27. septembra 1911 dež. zak. št. 45, je bil uveljavljen za bivšo vojvodino Kranjsko zakon o občinskih posredovalnih uradih. Po večini vse občine so uvaževale dobroto tega zakona, le nekaj bolj trmoglavih, zlasti ondi, kjer so imeli kaj vpliva razni liberalni advokati, se je upiralo ustanovitvi te blagodejne institucije za ljudstvo, a manj blagodejne za advokatske žepe. Med najbolj trmoglavimi občinami je bila pa najnaprednejša kranjska občina — Ljubljana, deželno »stolno« mesto. Naravno, saj ima tu najbogatejšo žetev liberalni advokat, v čegar rokah je bila mestna občina. In takc je mestni občinski svet ljubljanski dosledno odklanjal ustanovitev prekristnega posredovalnega urada. In odklanjal jo je tudi tedaj, ko je bil noveliran gori navedeni zakon in je bil § 1 tega zakona spremenjen z novim zakonom z dne 18. maja 1914, dež. zak. št. 20, ki je določil obligatorno (obvezno) ustanovitev, dočim se je po prvotnih določbah § 1 smatrala ustanovitev le za fakultativno (poljubno). Torej tudi zakonu se ni uklonil prejšnji občinski svet ljubljanski, dokler ni dobila v roke te korporacije večina sedaj protipostavno razpuščenega občinskega sveta, ki se ji ne more odrekati socialnega čuta in umevanja ljudskih potreb.

A važen je ravno v socialnem oziru zakon o posredovalnih uradih. Le škoda je, da ta zakon ravno prebivalstvo v Ljubljani tako malo pozna in komaj ve, da eksistira, dočim ga pozna po deželi vsakdo. Vse to vem iz lastne skušnje, ko sem moral nedavno nekemu ljubljanskemu inteligentu razkladati, kakšen namen ima ta zakon. Ker pa vem, da me bo Ljubljčan najboljše razumel, če mu opišem primer na praktičen način, zato evo ti takega primera! — Skregata se dve enako jezični ženski. Razžaljenje časti je tu. Razžaljena hiti in najame advokata. Advokat napravi tožbo, kilometer dolgo in navede nebroj prič. Pa tudi nasprotna stranka najame svojega advokata in — konec: ? Razžaljena čast, ki po navadi ni vredna piškavega oreha, dobi svoje žalostno zadoščenje, a oba advokata se po pravici lahko smejeta, ker sta se obeh mošnjčka zredila za par tisočakov. Kajti: ni dražjega na svetu nego jezik, ali če se vzame: najdražja reč na svetu je neumnost.

Rekel sem, da je važen zakon o posredovalnih uradih v socialnem oziru. Čujte torej dodatek k navedenemu primeru! — Zakon določa v § 28, da je posredovalni urad poklican vršiti pravne poizkuse v zadevah razžaljenja časti — izvzemši kazniva dejanja z vsebino tiskovine, in če je žaljenec ali žalitelj aktivna vojaška ali orožn. oseba. — Dalje določa ravno ta paragraf, da se more pričeti postopanje radi prestopkov zoper varnost časti po §§ 487—497 kaz. zak. pri sodišču še le tedaj, ako je bil pravni poizkus pri posredovalnem uradu brez-

Tunel.

60

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

Na polji k sobi, kjer je umirala njegova mala deklica, je zbral zadnje moči iz dna svojega srca. Bodril se je, ključ si v spomin vse strašne trenulke svojega življenja, vse one nesrečnike, ki jih je dinami razcefral in preluknjali kameniti drobci, onega, ki ga je pograbil zamašnjak ter ga razmeščal ob steno... In ko je stopil preko praga, je mislil: »Pomisli, kako si nekoč otipal Patersonov obdrsan čevljev v zasuti skladi...«

Prišel je še pravočasno, da je doživel zadnje ugašajoče dihljaje svojega malega sladkega angelčka. Zdravniki, strežnice in služničad so stali v sobi, dekleta so jokala in celo zdravniki so imeli solze v očeh.

Toda Allan je stal nemo in brez solze v očesu. »Misli, vsem vragom vkljub, na Patersonov obdrgnjeni čevljev in ne zgrudi se pred ljudmi.«

Cez dolgo večnost se je zdravnik ob postelji vzel in slišali so ga dihati. Allan je mislil, da bodo ljudje zapustili sobo, a so vsi ostali.

In stopil je k postelji ter pogledil Edith po laseh. Če bi bil sam, bi bil rad še enkrat občutil njeno malo telo v svojih rokah, tako pa si ni več upal.

Odšel je.

Ko je stopal po stopnicah navzdol, je izbruhnil nad njegovo glavo nenadoma glasen, javkajoč krik, toda v resnici je bilo vse tiho razen rahlega hlapanja.

Spodaj je naletel na strežnico. Obstala je, ker je videla, da ji želi nekaj reči.

»Gospodična,« je slednjič dejal z veliko muko,

»kdo ste?«

»Gospodična Evelin.«

»Gospodična Evelin,« je nadaljeval Allan, tuje, šepetaje, mehko je zvenel njegov glas, »prosil bi Vas za malo uslugo. Jaz sam nočem, ne morem — rad bi shranil majhen koder las od svoje žene in otroka. Ali mi ga morete preskrbeti? Toda nihče ne sme vedeti. Ali mi obljubite?«

»Da, gospod Allan.« Videla je, da so se njegove oči zalile.

»Vse svoje življenje Vam bom hvaležen, gospodična Evelin.«

V temni sobi je sedela na stolu postava, vitka žena, ki je rahlo ihtela ter tiščala svoj obraz v žepni robec. Ko je prišel mimo, je žena vstala, mu slegnila naproli svoje blede roke ter zašepetala:

»Allan —!«

Toda on je stopil mimo, in šele čez nekaj dni se je domislil, da je bila ta žena Ethel Lloyd.

Allan je stopil na vrh. Zdelo se mu je, da je poslalo strašno mrzlo, globoka zima; tesno se je zavil v plašč. Nekaj časa je hodil po igrišču za tenis gorindol, nato stopil med mokrim grmičevjem k morju. Morje je lizalo in šumelo in enakomerno dihalo joč metalo penaste kuštravce čez mokri, gladki pesek.

Allan je pogledal preko grmičevja ter uprl svoj pogled v hišno steme. Tam sta ležali. In pogledal je proti jugovzhodu čez morje. Tam spodaj so ležali drugi. Tam spodaj je ležal Hobby s skrčenimi prsti in vznok visečim vratom zadušenca.

Postajalo je vedno bolj mrzlo. Da, zdelo se je, da strašen mrz raz vleče z morja. Allan je bil čisto sam

led. Zmrzoval je. Njegove roke so otrdele kakor v največjem zimskem mrazu in njegovo lice je okorelo. Toda videl je razločno, da ni niti pesek zamrznil, dasi je škripalo, kakor bi drobil drobne ledene kristale.

Allan je korakal eno uro po pesku gor in dol. Znočilo se je. Potem je šel čez poledeneli, zamrznli vrh ter stopil na cesto.

Andy, sofer, je spojil luči.

»Pelji me na postajo, Andy! Vozi počasi!« je dejal Allan ubito in hripavo ter stopil v voz.

Andy si je obrisal nos z rokavom in na njegovem licu so stale solze.

Allan se je zagrebel v plašč ter polegnil čepico globoko na obraz. »Čudno,« je mislil, »ko sem slišal o katastrofi, sem najprej pomislil na tunel in šele potem na ljudi!« In zehalo se mu je. Bil je tako truden, da ni mogel premakniti roke.

Človeški zid pa je stal kakor prej, kajti čakali so, da se povrnejo rešilni vlaki.

Nihče ni več kričal. Nihče ni vihrel pesti. Postal jim je pač podoben, nosil je enako bolečino. Ljudje so se sami od sebe umaknili, ko se je Allan peljal skoz nje ter izstopil. Nikoli še niso videli človeka tako bledega.

7.

Allan je stopil v mrzlo posvetovalnico na postaji, ki je služila sicer za čakalnico.

Na gradiščih ni bilo nobenega ceremonijeta ne formalnosti. Nikomur ni padlo na misel, da bi se odkril ali se sploh kako dal moliti. Danes so pa v hipu umolknil razburjeni pogovori in oni, ki jih je bila trudnost vrgla na stol, so vstali.

uspešen. Stranke morajo torej v prvi vrsti pred posredovalni urad, in sodišče mora vsako ondi vloženo tožbo radi žaljenja časti (z izjemo preje omenjenih dveh slučajev) poslati popred posredovalnemu uradu zaradi pravnega poizkusa, preden razpiše razpravo.

Praksa kaže, da dosega ravno v stvarih kazenskih zadev radi žaljenja časti posredovalni uradi po deželi najlepše uspehe. Ali naj bo naša tako »napredna« Ljubljana v tem oziru bolj nazadnjaška nego kakakmetška vas? V Ljubljani imamo posredovalni urad z načelnikom, ki bo neoporečno na svojem mestu. Še enkrat povdarjam: Posredovalni urad smatramo v današnjih razburljivih časih za eminentno socialno institucijo. Zato apeliramo na stranke brez razlike, naj jih ne vodi slepa strast dolgotrajnega in draga tožbenja ter polnenja odvetniških žepov, ampak naj si rajše podajajo roke v spravo pred posredovalnim uradom. Pa tudi na odvetnike in njihov socialni čut moramo apelirati, da ne bodo po nepotrebnem strigli zapeljanih backov ali jih celo tirali v klavnico, da bi jih ondi drli.

K sklepu naj navedemo še, da morejo po § 11 sporne stranke skleniti pri posredovalnem uradu veljavne poravnave:

a) o denarnih terjatvah in o pravicah do premičnin;

b) v sporih o določitvi ali popravi mej nepremičnih posestev, ali o zemljiških služnostih;

c) v sporih o služnosti stanovanja;

d) v sporih zaradi posesti.

Toliko našim ljubim, zlasti onim nevednim Ljubljančanom, ki jim je bil zakon o posredovalnem uradu španska vas.

Današnja predborza.

Zagreb, 1. junija. (Izv.) Dunaj 257 (roba), Berlin 103, Budimpešta 35, Praga 548, London 1260—1268, Pariz 25.85 (roba), Zürich 52.25—53.80, Newyork dolarji 277, ček 279.

Zürich, 1. junija. (Izv.) Berlin 1.91, Holandsko 203.10, Newyork 522.27, London 23.27, Pariz 47.70, Italija 27.32, Praga 10.07, Pešta 0.64, Zagreb 1.86, Sofija 3.90, Varšava 0.14, Dunaj 0.0475, n. a. 0.04875.

Dunaj, 1. junija. (Izv.) Praga 218.50, Zagreb 39.25, Pešta 13.70, Varšava 2.84, Italija 590, Bukarešta 76, London 501, Newyork 11225, Svica 2160, Berlin 41.625, Holandsko 4400.

Zečevićeva krivda.

Belgrad, 1. junija. (Izv.) Komisija za preiskavo afere generala Zečevića je odpotovala v Sarajevo, da na licu mesta prouči zadevo. Sekcija bo odpotovala iz Sarajeva tudi v Mostar, Zeleniko, Kotor, Dubrovnik in v nekatera druga mesta Dalmacije in Bosne.

Po domače.

Belgrad, 1. junija. (Izv.) Pred nedavnim časom se je zgodila v skupščini afere, ki je ostala precej neopažena. Zakonodajni odbor je sprejel predlog glede zetske oblasti in stvar narodne skupščine bi bila, da ga odobri ali ne. Zakon je odredil, da je sedež oblasti v Kološinu, kar pa ni bilo dovolj poslancema Radoviću in Cubroviću, ki sta intervenirala pri ministrstvu za notranje zadeve, da naj se zakon spremeni in naj bo sedež v Beramah. Dasiravno minister za notranje zadeve ni imel nobene pravice, je zakon spremenil in ga predložil zakonodajnemu odboru. Na seji, na kateri se je glasovalo o tem, pa so bili glasovi v razmerju 4 proti 4, vsled česar je predsednik Ljuba Jovanović, ko je videl, da zakon ne bo sprejet, sejo prekinil in še do danes ni sklical druge, ker se v tej zadevi vladni poslanci niso zedinili.

ŠE EN NESPORAZUM.

Belgrad, 1. junija. (Izv.) Sinoči je finančno-gospodarski komite ministrov razpravljalo o zvišanju carine na izvozne predmete. Ker se po dolgi razpravi ni mogel doseči nikak sporazum, je bila seja prekinjena in se bo nadaljevala v petek.

Politični dogodki.

+ Vadne stranke se še vedno pogajajo o novem volivnem zakonu. Vlada ima pred očmi en sam cilj: Kako že z volivnim zakonom samim omogočiti sedanji vladi gospodstvo še za naprej. Ker pa tvorijo koalicijo radikali in demokratje, ki bi drug drugega radi vtopili v žlici vode, se bodo »pogajali« še dolgo časa, preden bo zmes novega volivnega reda za državnozborske volitve končno veljavno zagledala beli dan.

+ Stojan Protić je obiskal te dni Zagreb in se je dolgo razgovarjal s politiki krog dr. Trumbićeve »Slobodne Tribune«. Mislimo, da se je moral prepričati, da so se prečanski politiki tekem enega leta v marsičem znatno zradikalizirali.

+ Spor med Jugoslavijo in Bolgarijo radi makedonskih četašev. Iz Belgrada poročajo, da bo minister za zunanje zadeve dr. Nišić poslal antanti spomenico, v kateri bo opozoril evropske državnike, da bolgarska vlada pospešuje delo četašev v Makedoniji. Obenem bo poslal sofijski vladi noto, v kateri bo izražena odločna volja, da si bo Jugoslavija s silo zagotovila varnost ob drž. mejah, ako bolgarska vlada s svoje strani ne zatre vpadov bolgarskih četašev. — Jesenska mobilizacija in albanska avantura naj bosta belgrajskim gospodom v memento, da utegne postati prevroča kri usodepolna!

+ Ne bo šlo! Liberalci snujejo s pomočjo in podporo mogočnih predstavitev sedanjega vladnega režima po celi Jugoslaviji organizacije jugofašistov, ki se imenujejo »Organizacije jugoslovanskih nacionalistov«, ali skrajšano »Or.-Ju.-Na.« (Or-junci.) Sedanja vladna koalicija je — kakor urbi et orbi razglašeno — državotvorna, vse, kar ne trobi v njen rog, je protidraven element. Zato je po pojmovanju te gospode nujno potrebno, da pri bližajočih se volitvah centralistična struja za vsako ceno zmaga. Vladnim mogotcem je dobro znano, da jih bo ljudstvo, ako mu bo zajamčena popolna svoboda, pri volitvah sodilo in obsodilo. Zato je treba na eni strani zveržiti volivni red tako, da bo vladnim strankam v korist, opoziciji pa v škodo. Na drugi strani pa je treba pripraviti nasilne bataljone. Te naj bi tvorili jugofašisti in Vranglovci. Javna tajnost je že, da ima jugofašizem v prvi vrsti cilj, s terorjem vsepovsod, zlasti pa pri bodočih volitvah ohraniti centralistično velesrbsko strujo na krmilu. Zato je razumljivo, zakaj minister za notranje zadeve ne mara nastopiti zoper motile miru in reda v državi. Gosposodi se hoče pretepop. Pri pretepopih pa je nujno potrebno dvoje: Eden, ki je tako predrzen, da udari in eden, ki je tako neumen, da prvemu grbo drži. Bodočnost bo pokazala, da tisti, ki seje veter, žanje vihar. Odločilni činitelji naj bi se bili zavedli ob pravem času, da se otroci z ognjem ne smejo igrati.

+ Odveč pripovedovanje. »Narod« priobčuje dolgovcezen uvodnik, v katerem pove, da so »Or-junci« napreden element in da se jim hoče pretepop. To že vemo iz vse drugačnih virov. »Or-junci« pa priobčujejo v taistem »Narodu« dolg pojasnjen članek, naznanjajoč, kdo, kaj in zakaj ko. Čisto odveč! »Or-juncev« se hoče le gospodi, ki nujno rabi hlapcev in robskih duš, silno veliko takih duš, ker drugače so njihovi dnevi štet. Živ krst jih ne reši. Sami so si skuhal močnik, sami naj se oparijo z njim. Kaj je »Orjuna«, nam je pa še predobro znano brez pojasnil stare tete iz Knaflijeve ulice.

+ Separatisti. Črnogorec Kamenarović, ravnatelj Jadranske banke je začel med vojno gonjo zoper Srba Nikolo Pašića, te dni pa se je spravljal nad Slovenca dr. Žerjavo. Tako piše današnje »Jutro«. Opozarjamo »Or-junce« na ta separatističen mentalitet, mogoče bi se tej gospodi dalo na kak način vliiti v glavo prepričanje o »jugoslovanskem« vseobčem unitarizmu. Res, škandal, da sme v Jugoslaviji govoriti Črnogorec, ki ni ne Srb, ne Slovenec, ne Hrvat. Pri bankah se namreč neha celokupno demokratsko »jugoslovenstvo«.

+ Nova vlada v Avstriji se je sestavila dne 30. maja po poročilih z Dunaja sledeče:

Zvezni kancelar: dr. Seipel, finance: Seigur, poljedelstvo: Buchinger, soc. skrbstvo: Schmitz, vojska: Vaugoin, promet: Odehnal, prosveta: dr. Schneider, vsi krščanski socialci. Dalje: notranje zadeve in kancelarjev namestnik: Frank, trgovina: Kraft, pravosodstvo: Waber, vsi velenjenci. Zunanje zadeve: dr. Grimmberger, uradnik.

+ Rusko-italijanska trgovinska pogodba. Te dni se je v Genovi podpisala rusko-italijanska trgovinska pogodba, ki obsega te-le glavne točke: Italijanski državljani smejo v Rusiji neovirano izvrševati razne obrti; med obema deželama velja pravica največje ugodnosti; Trst je za rusko blago prosta luka, Odesa pa za italijansko. Pogodba obsega vse sedanje sovjetske republike in velja za dve leti, nakar se mora zopet podaljšati.

Dnevni dogodki.

— Katoliške organizacije in sv. oče. Povodom evharističnega kongresa je sveti oče sprejel generalni svet centralnega urada katoliških organizacij, izrazil nado, da se zedinijo katoličani vseh dežel in podelil svoj blagoslov. Istotako je papež sprejel deputacijo mednarodnega katoliškega ženskega kongresa, ki se je te dni vršil v Rimu.

— Ugibanja o papežu. Pariška »Information« poroča iz Rima, da se sv. oče tekom poletja naseli na Castell Gandolfu, ki stoji 20 km izven Rima. Glasom garancijske postave uživa papež na tem gradu enake pravice kakor v Vatikanu.

— Za prehrano pasivnih krajev v Sloveniji je odobrila centralna vlada na predlog pokrajinske uprave 2 milijona dinarjev, kot obratni kapital v svrhu nabave živil. Ubožnim slojem se bodo oddajala živila kolikor bo to mogoče po znižanih cenah, a izjemoma celo brezplačno. Vsa ta pomožna akcija, ki stoji pod neposrednim nadzorstvom pokrajinske uprave, se bo čimprej izvedla. — Tako nam poroča g. Hribar.

— Državna borza dela. Pri vseh podružnicah »Državne borze dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti, je iskalo v preteklem tednu od 14. do 20. maja t. l. dela 248 moških in 157 ženskih delovnih moči. Delodajalci so pa iskali 245 moških in 175 ženskih delovnih moči. Posredovanj se je izvršilo 371. — Promet od 1. januarja do 20. maja 1922 izkazuje celotno 16.569 strank in sicer 7.975 delodajalcev in 8.594 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 3079. — Dela iščejo: kovači, stavbni in strojni ključavničarji, peki, mlinarji, čevljarji, strojniki, natakariji, natakarije, dninarji, dninarice, trgovski sodruidniki, prodajalke, pisarniške moči, šivilje, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke, itd. — V delo se sprejmejo: rudarji, strojni in stavbni ključavničarji, mizarji, kolarji, zidarji, čevljarji, kleparji, žagarji, gozdni delavci, tapetniki, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

— Otvoritev telefonske centrale v Planini pri Rakeku. Pri pošti Planina pri Rakeku je bila dne 12. maja t. l. otvorjena telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet.

— Srbsko-pravoslavni škof Dositej se te dni zopet muči v Pragi.

— Pametna prepoved. Češkoslovaško naučno ministrstvo je pred kratkim prepovedalo vsako nabiranje denarnih prispevkov v šolah. Sedaj je to prepoved še poostrilo in opozorilo, da se v šolah ne smejo nabirati niti darovi za dijaške podporne fondе.

— Važen ruski izum. Iz Helsingfors poročajo: »Ekonomičeskaja Žizn« je prinesla važno novico, da je ruski profesor Turkin izumil nov način pridobivanja skoraj vseh barvil, ki so potrebna v industriji. Sovjetska vlada je kupila izum za ogromno vsoto 80 milijard sovjetskih rubljev.

Naša društva.

d Frančiškanska prosveta ima danes ob 8. uri zvečer sejo na porti.

d Seja načelstva Jugoslovanske strokovne zveze se vrši danes ob 6. uri zvečer v prostorih Stari trg 2-I. Udeležba dolžnost. — Predsednik.

Ljubljanski dogodki.

Ij Naše trgovske šole. Razni časopisi so pred kratkim javili, da se pouk na trgovskih šolah prav občutno skrči, ker vlada noče plačati g. profesorjem nadurnega dela; to bo imelo za posledice, da učenci ne bodo dobili spričeval in bodo zgubili celo šolsko leto. Po naših informacijah se do danes v tej zadevi ni doseglo prav nič. Zato vabimo vse prizadete stariše, odgovorne varuhe, zastopnike trgovske zbornice in društva industrijecev ter narodne poslance na sestanek, ki bo v četrtek dne 1. junija t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni »Novi svet«, Prešernova soba, da se pogovorimo o nadaljnjih korakih. — Sklicatelj.

Ij Podporno društvo jugoslovanskih akademikov priredi danes ob 8. uri zvečer v Mestnem domu poučno predavanje: »Pomen solnčenja za človeško zdravje s posebnim ozirom na tuberkulozo«. Predava g. dr. Volavšek. Predavanje je javno in je vstop vsakomur prost. — Odbor.

Ij Organizacija javnih nameštencev-sor-mišljenikov SLS ima danes ob pol 8. uri zvečer odborovo sejo v navadnih prostorih Stari trg 2-I. Program izredne važnosti. — Predsednik.

Ij Tedenski zdravstveni izkaz. V dobi od 21. do 27. maja se je rodilo v Ljubljani 23 otrok (12 dečkov, 11 deklic). Umrlo je v istem času 18 oseb (7 moških, 11 žensk), med temi 7 tujecev. Smrtni vzroki so bili: 7 jetika, 2 pljučnica, 1 možganska kap, 1 srčna hiba, 1 slučajna smrtna poškodba, 6 drugih naravnih smrtnih vzrokov. Izmed nalezljivih bolezni je bil prijavljen le 1 slučaj trebušnega legarja.

Ij S kolesom za kolesom. V mestni plinarni je bilo ukradeno Viljemu Grgurjeviću kolo. Grgurjević je videl tatu, ki se je odpeljal z njegovim kolesom in se je takoj odpeljal z drugim kolesom za njim. Tat in njegov preganjalec sta dirkala drug za drugim in v Streliški ulici je dohitel Grgurjević tatu, ga sunil z nogo, da je padel s kolesa in ves pobit po obrazu obležal. Vesel se je Grgurjević nato s svojim kolesom odpeljal po svojih opravkih. Tat pa se je počasi pobral, vendar je še pravočasno ušel pravici.

Ij Predznot Jugofašistov. Dvojica dalmatinskih »Orjunašev« je 30. maja delala nasilje neki gospodini za Cekinovim gradom. Došlemu stražniku sta izjavila, da smejo delati »Orjunaš«, kar hočejo. V Tivolskem drevoredu sta nato nahrulila brez vzroka nekega mirnega gospoda. Stražnik ju je nato legitimiral in zapisal, a sta ga nasilneža opsovala, češ, da mora biti policija pokorna jugofašistom. Tem ljudem bo res treba naviti ušesa.

Ij Tatvine. Parhori Juliju, bančnemu uradniku, kakor tudi drugim strankam iz S. Gregorčičeve ul. 11 je bilo meseca maja ukradeno več obleke in perila s podstrešja v skupni vrednosti 2730 K. — Dne 30. maja pa je bilo ukradeno zidarju Josipu Labu iz Cerkvene ulice 5 obleke, čevljev in druge obleke v skupni vrednosti 11.400 kron.

Ij Dimnikarsko vprašanje v Mostah pred sodiščem. 30. t. m. se je vršila pred okrajnim sodiščem razprava proti bivšemu županu v Mostah — Josipu Oražmu. Tožil ga je državni pravdnik, ker neki ovira ometanje dimnikov in štedilnikov in hujša stranke proti dimnikarjem, ki izvršujejo svoj posel. To ovadbo proti Oražmu je bil vložil dimnikarski mojster Vaclav Rogelj. Že preiskava, zlasti pa dokazovanje na razpravi je ugotovilo, da je gerentski sosvet v Mostah dne 5. februarja letos zakonito sklenil, naj se ometanje dimnikov in štedilnikov v Mostah vrši samo vsake tri mesece, ker ljudje dragih pristojbin ne zmorejo. Josip Oražem se je tega sklepa držal in je v svoji lastni kuhinji odklonil vsakomesečno ometanje. Drugih strank ni hujskal. G. Oražem, ki ga je zagovarjal dr. Adlešič, je bil oproščen. Pripominjamo še, da je gerentski sosvet ponovno prošil okrajno oblast, da iz tehničnih razlogov do-loži za Moste namesto Roglja drugega dimnikarskega mojstra.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«, Urednik in odgovorni urednik Franc Kromžar, Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Konsument!

Organizacija konsumentov je danes bolj potrebna ko kedaj prej. Naša organizacija je

I. ljubljansko delavsko konsumno društvo
v Ljubljani, Kongresni trg 2.

Podružnice po vseh delih Slovenije. — Clani se sprejemajo v osrednji pisarni na Kongresnem trgu ali pri poslovdstvih posameznih podružnic.

Prometni zavod za premog

d. d. v
LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in
domačo uporabo ter kovaški in črni premog

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.